

חבורה ואתחנן

לע"נ מורינו ורבינו רב אליהו עמרם בן אברהם אביטבול ז"ל
לע"נ אבי מורי אהרן בן מרדכי ואימי חומתי סולטנא בת שלמה ואסתר ז"ל
לעילוי נשמתן של אהרן בן משה ורעייתו פרלה בת עמרם ז"ל
לע"נ לוי בת סוליקא ע"ה - לע"נ דוד בן י-הודה ז"ל - לע"נ מימון בן שמטוב ז"ל

"לא תחמד"

גמרא בבא מציעא דף ה:

אָלָא הָא דְאָמַר רַב הוּנָא, מִשְׁבִּיעִין אוֹתוֹ שְׁבוּעָה שְׂאִינְהּ בְּרִשּׁוֹתוֹ, גִּימָא מִיגוֹ דְחֲשִׁיד אֶמְמוּנָא חֲשִׁיד אֶשְׁבוּעָתָא! הָתֵם נָמִי, מוֹרָה וְאָמַר: דְּמִי קָא יְהִבְנָא לִיה. אָמַר לִיה רַב אַחָא מְדִיפְתִי לְרַבִּינָא: וְהָא קָא עֵבֶר עַל לָאו דְ"לֹא תַחְמַד"? "לֹא תַחְמַד" לְאִינְשִׁי בְּלֹא דְמִי מִשְׁמַע לְהוּ.

סנהדרין דף כה:

תָּנָא: הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶן הַגְזָלִין וְהַחֲמָסִין. גִּזְלוֹן? דְּאוֹרִייתָא הוּא! לֹא נִצְרָכָא אֶלָּא לְמַצִּיאת חֲרֵשׁ, שׁוֹטָה, וְקָטָן. מַעֲיָקְרָא סְבוּר: מַצִּיאת חֲרֵשׁ, שׁוֹטָה, וְקָטָן לֹא שְׂכִיחָא. אִי נָמִי, מִפְּנֵי דְרַכִּי שְׁלוֹם בְּעֻלְמָא. בִּין דְּחֻזוֹ דְּסוּף סוּף מְמוּנָא הוּא דְקָא שְׁקָלִי, פִּסְלִינְהוּ רַבָּנִין. הַחֲמָסִין, מַעֲיָקְרָא סְבוּר דְּמִי קָא יְהִיב (אֶקְרָאִי בְּעֻלְמָא הוּא). בִּין דְּחֻזוֹ דְקָא חֲטָפִי, גִּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנִין. תָּנָא: עוֹד הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶן הַרְוּעִים, הַגְבָּאִין, וְהַמּוֹכְסִין. רוּעִים, מַעֲיָקְרָא סְבוּר אֶקְרָאִי בְּעֻלְמָא הוּא. בִּין דְּחֻזוֹ דְקָא מְכוּוֹנִי וְשָׂדוּ לְכַתְחִילָה, גִּזְרוּ בְּהוּ רַבָּנִין.

רמב"ם הלכות גזלה פרק א

ט כָּל הַחוֹמֵד עֲבָדוֹ אוֹ אֶמְתּוֹ אוֹ בֵּיתוֹ וְכֻלּוֹ שֶׁל חֶבְרוֹ אוֹ דָּבָר שְׂאֵפְשֵׁר לוֹ שִׁיקָנְהוּ מִמֶּנּוּ וְהַכְבִּיר עָלָיו בְּרָעִים וְהַפְצִיר בּוֹ עַד שֶׁלָּקְחוּ מִמֶּנּוּ אֶפֶס עַל פִּי שְׁנֵתָן לוֹ דְּמִים רַבִּים הָרִי זֶה עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת כ יד) (דְּבָרִים ה יח) "לֹא תַחְמַד". וְאִין לֹקֵחִין עַל לָאו זֶה מִפְּנֵי שְׂאִין בּוֹ מַעֲשֶׂה, וְאִינוּ עוֹבֵר בְּלָאוּ זֶה עַד שִׁיקַח הַחֲפֶ"ן שְׂחָמַד. כְּעֵנִין שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים ז כה) "לֹא תַחְמַד בְּסֹף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ לָךְ". חֲמוּד שִׁישׁ בּוֹ מַעֲשֶׂה:

י כָּל הַמְתָּאוּה בֵּיתוֹ אוֹ אִשְׁתּוֹ וְכֻלּוֹ שֶׁל חֶבְרוֹ. וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּהֵן מִשְׁאָר דְּבָרִים שְׂאֵפְשֵׁר לוֹ לְקַנּוֹתָן מִמֶּנּוּ. בִּין שְׂחָשֵׁב בְּלָבוֹ הֵיאֵךְ יִקְנֶה דָּבָר זֶה וְנִפְתָּה בְּלָבוֹ בְּדָבָר עֵבֶר בְּלֹא תַעֲשֶׂה שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים ה יח) "לֹא תַתְּאוּה" וְאִין תַּתְּאוּה אֶלָּא בְּלָב בְּלָבָד:

יֹא הַתַּתְּאוּה מְבִיאָה לְיַדִּי חֲמוּד וְהַחֲמוּד מְבִיא לְיַדִּי גִזְל. שְׂאֵם לֹא רָצוּ הַבְּעָלִים לְמַכּוֹר אֶפֶס עַל פִּי שְׂחָרְבָה לָהֶם בְּדָמִים וְהַפְצִיר בְּרָעִים יְבוּא לְיַדִּי גִזְל שְׁנֵאמַר (מִיכָה ב ב) "וְחָמְדוּ בָתִּים וְגִזְלוּ". וְאֵם עָמְדוּ הַבְּעָלִים בְּפָנָיו לְהַצִּיל מִמוֹנָם אוֹ מִנְעוּהוּ מִלְּגַזֵּל יְבוּא לְיַדִּי שְׂפִיכוֹת דְּמִים. צֹא וּלְמַד מִמַּעֲשֶׂה אַחָאב וְנָבוֹת:

יב הָא לְמַדְתָּ שְׂחָמְתָּאוּה עוֹבֵר בְּלָאוּ אַחָד וְהַקּוֹנֶה דָּבָר שְׂחָמְתָּאוּה בְּהַפְצִיר שְׂחָפְצִיר בְּבְעָלִים אוֹ בְּבִקְשָׁה מִהֵן עוֹבֵר בְּשָׁנִי לְאוּיִן. לְכָךְ נֵאמַר (שְׁמוֹת כ יד) (דְּבָרִים ה יח) "לֹא תַחְמַד" (דְּבָרִים ה יח) "לֹא תַתְּאוּה". וְאֵם גִּזְל עֵבֶר בְּשָׁלְשָׁה לְאוּיִין: